

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน The Creation of Painting Series on the Isaan Farmers' Way of Happiness Atmosphere

ARTICLE INFO

Article history:

Received 11 November 2021

Revised 29 December 2021

Accepted 30 December 2021

Available Online

สุพัตรา กุลธิณี¹, อนุชิต โรจนชีวินสุกร² และ สมพร ชุบสุวรรณ³

Supattra Kulthinee¹ Anuchit Rodjanacheewinsuporn²

and Somporn Chubsuwan³

ABSTRACT

The objectives of this creative painting were 1) to study the creation guidelines of the painting series on “The Isaan farmers’ way of happiness atmosphere” and 2) to create the painting series on “The Isaan farmers’ way of happiness atmosphere” by using the semi-realistic acrylic painting on soil technique . The data of this qualitative research were collected through documentary, fieldwork, photography and survey. The data were analyzed to sketch the prototype for creation the complete painting.

The research found that content of the creative painting series presented the beautiful atmosphere of the abundance rice fields during the harvesting season with the beautiful atmosphere of natural light falling on the golden rice field which represents fertility, growth, warmth and happiness in the Isaan farmers’ contribution way of life. The researcher created the four pieces of this series from his experience and impressive memory by using the acrylic painting on soil technique. These creative art works reflected the farmers’ way of life in harvesting season which represents happiness and warmth. The exposition of this precious culture through the invaluable painting will be benefit to the public forever.

KEYWORDS : Painting / Happiness Atmosphere / Isaan Farmers’ Way of Life

¹ โรงเรียนจรชนศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

Jonchanasuksa School, Kalasin.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social sciences, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social sciences, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

Corresponding author; E-mail address: Supatta4198@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาแนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน และ 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดิน ในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและภาคสนาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สร้างภาพร่างต้นแบบ อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจริงให้เสร็จสมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า

แนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวนาอีสานในฤดูเก็บเกี่ยว ที่มีความงดงามของบรรยากาศสีแสงในธรรมชาติที่ตกกระทบบนรวงข้าวสีทองปลิวไสวในท้องทุ่งนา แสดงถึงความบริสุทธิ์ งามงาม ความอบอุ่น และความสุขในวิถีชีวิตของชาวนาอีสานที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยจึงได้นำเนื้อหาและประสบการณ์มาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม แสดงออกในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดิน เป็นผลงานจิตรกรรม จำนวน 4 ชิ้น ที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวนาในฤดูเก็บเกี่ยว แสดงถึงความสุข ความอบอุ่น ก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมที่งดงาม โดยการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อที่เป็นผลงานจิตรกรรมอันทรงคุณค่า จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนสืบไป

คำสำคัญ : จิตรกรรม / บรรยากาศแห่งความสุข / วิถีชาวนาอีสาน

บทนำ

บรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน แต่เดิมได้มีการดำรงชีวิตแบบสังคมชาวนา (Peasant Society) เป็นสังคมที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน มีการเรียนรู้และมีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติได้อย่างเหมาะสมสามารถสร้างภูมิปัญญา ประเพณี และวัฒนธรรมสืบทอดกันมาอย่างมีเอกลักษณ์ มีการปรับตัวในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติได้อย่างเกื้อกูล ซึ่งภาคอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยในอดีตคือดินแดนที่เป็นสัญลักษณ์ของความแห้งแล้งและยากจน ดังคำกล่าวที่ปรากฏในเพลงเพื่อชีวิต เพลงหนึ่งว่า “บนฟ้ามีน้ำ ในดินซำมีแต่ทราย” สื่อถึงความแห้งแล้งในภูมิภาคอีสาน ในด้านการทำมาหากิน ชุมชนในภาคอีสาน เป็นชุมชนการผลิตแบบพอเพียง เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ ของประเทศ แต่ในปัจจุบัน สังคมอีสานมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก พื้นที่ซึ่งเคยเป็นดินแดนแห่งความแห้งแล้งกันดาร กลับกลายเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร ที่ในอดีตเคยปลูกได้เฉพาะในภาคอื่น ๆ เช่น ยางพารา สะตอ และผลไม้ นานาชนิด กลับสามารถปลูกได้หลากหลาย รวมไปถึงการทำเกษตร โดยเฉพาะการทำนาข้าว ชาวนาอีสานได้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีตามยุคสมัยที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีความสำคัญในกระบวนการผลิตข้าว แต่อย่างไรก็ตาม วิถีชีวิตการพึ่งพาซึ่งกันและกันในการทำนา ยังเป็นวัฒนธรรมที่งดงาม ที่ยังคงอยู่ในชนบทอีสาน สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ซึ่งเป็นภาพที่น่าประทับใจ แสดงถึงบรรยากาศแห่งความสุข ความเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ ความงดงามในวิถีชีวิตการทำนาของชาวนาอีสานในชนบท จึงต้องการถ่ายทอดภาพความประทับใจ จากความทรงจำในวัยเด็กให้เกิดความงดงาม ในรูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ที่สื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกให้เกิดในภาพผลงานที่เป็นภาพจิตรกรรมอันทรงคุณค่า ซึ่งจิตรกรรมคืองานศิลปะที่แสดงออกด้วยการ ชูต ชีด เขียน และการระบายสี ให้เป็นภาพ 2 มิติ จัดองค์ประกอบให้เกิดความสมบูรณ์และเกิดเอกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพจนานุกรมศัพท์ ที่อธิบายว่า จิตรกรรมเป็นการสร้างงานทัศนศิลป์ บนพื้นระนาบรองรับด้วยการ ลาก ป้าย ชีด ชูต วัสดุลงบนพื้นระนาบรองรับ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม ที่ต้องแสดงเนื้อหา ที่ต้องการจะสื่อถึงแนวเรื่องนั้น ๆ ดังนั้นงานจิตรกรรม จึงไม่ใช่เพียงการเขียนภาพ

เพื่อให้เหมือนหรือการเก็บข้อมูลรายละเอียดของภาพให้มากที่สุด แล้วถือว่าเป็นผลงานที่มีคุณภาพ ถ้าเป็นเช่นนั้นผลงานจิตรกรรม ก็คงไม่ต่างกับภาพถ่ายบันทึกเหตุการณ์ทั่วไป ดังนั้นงานจิตรกรรมที่ดีจะต้องแสดงตัวตนของผู้สร้างสรรคที่มีลักษณะเฉพาะ บ่งบอกถึงอารมณ์ความรู้สึก แสดงความคิดของผู้สร้างสรรคได้เป็นอย่างดี ในการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม มีทั้งการเขียนสีเดียวและการเขียนหลายสี ซึ่งแต่ละชนิดของสีก็มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เช่น สีน้ำมีคุณสมบัติโปร่งแสงแห้งเร็ว สีน้ำมันมีคุณสมบัติทึบแสงแห้งช้า และสีอะคริลิกมีคุณสมบัติมันวาว แห้งเร็ว ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแต่ละชนิดของสี และเทคนิคของการสร้างสรรค

พิมลณัฐ เวศย์วรุฒม์ (2551) ได้กล่าวไว้ว่า สีอะคริลิก เป็นสีที่มีส่วนผสมของสารพลาสติกโพลีเมอร์ (Polymer) จำพวก สีอะคริลิก (Acrylic) หรือ ไวนิล (Vinyl) เป็นสีที่มีการผลิตขึ้นมาใหม่ล่าสุด เวลาจะใช้น้ำมาผสมกับน้ำ ใช้งานได้เหมือนกับสีน้ำ และสีน้ำมัน มีทั้งแบบโปร่งแสง และทึบแสง แต่จะแห้งเร็วกว่าสีน้ำมัน 1 – 6 ชั่วโมง เมื่อแห้งแล้วจะมี คุณสมบัติกันน้ำได้และเป็นสีที่ติดแน่นทนนาน คงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ สามารถเก็บไว้ได้นาน ๆ ยึดเกาะติดผิวหน้าวัตถุได้ดี เมื่อระบายสีแล้วอาจใช้น้ำยาวานิช (Vanish) เคลือบผิวหน้าเพื่อป้องกัน การขีดขีด เพื่อให้คงทนมากยิ่งขึ้น สามารถระบายได้กับหลายพื้นผิวอีกต่างหาก ไม่ว่าจะเป็น โลหะ ไม้ พลาสติก แก้ว ผ้า และกระดาษ นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติที่แห้งเร็ว ติดแน่นกับพื้นผิวได้ดีและทนทาน ฉะนั้น สำหรับการสร้างสรรคผลงานศิลปะ อาจใช้พู่กันลากสีตามเส้นภาพที่วาดไว้ก่อนจะระบายสีก็ได้ ต่อจากนั้นจึงค่อยทำการระบายสีบนรูปภาพ แต่ข้อควรระวังในการใช้สีก็คือ สีอะคริลิกเป็นสีที่แห้งเร็วมาก การระบายจึงต้องมีความแม่นยำจริง ๆ และอุปกรณ์ที่ใช้กับสีอะคริลิกต่าง ๆ อย่างเช่นพู่กันและจานรองสี เมื่อใช้เสร็จแล้วควรล้างออกในทันที เพราะถ้าสีแห้งอุปกรณ์เหล่านี้อาจจะนำกลับมาใช้งานไม่ได้อีก จากคุณสมบัติของสีอะคริลิก จึงเหมาะกับการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม ชุติบรรยากาตแห่งความสุขในวิถีชาวนาฮีสาน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอความมุ่งหมายของวิถีชีวิตชาวนาฮีสานผ่านสื่อที่เป็นผลงานจิตรกรรม โดยได้นำเสนอผลการศึกษาด้านเนื้อ ด้านรูปแบบ และด้านเทคนิควิธีการในผลงานจิตรกรรมชุติบรรยากาตแห่งความสุขในวิถีชาวนาฮีสาน ต่อสาธารณชนทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวเรื่องในการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม ชุติบรรยากาตแห่งความสุขในวิถีชาวนาฮีสาน
2. เพื่อสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม ชุติบรรยากาตแห่งความสุขในวิถีชาวนาฮีสาน รูปแบบกึ่งเหมือนจริง โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะคริลิกบนดิน

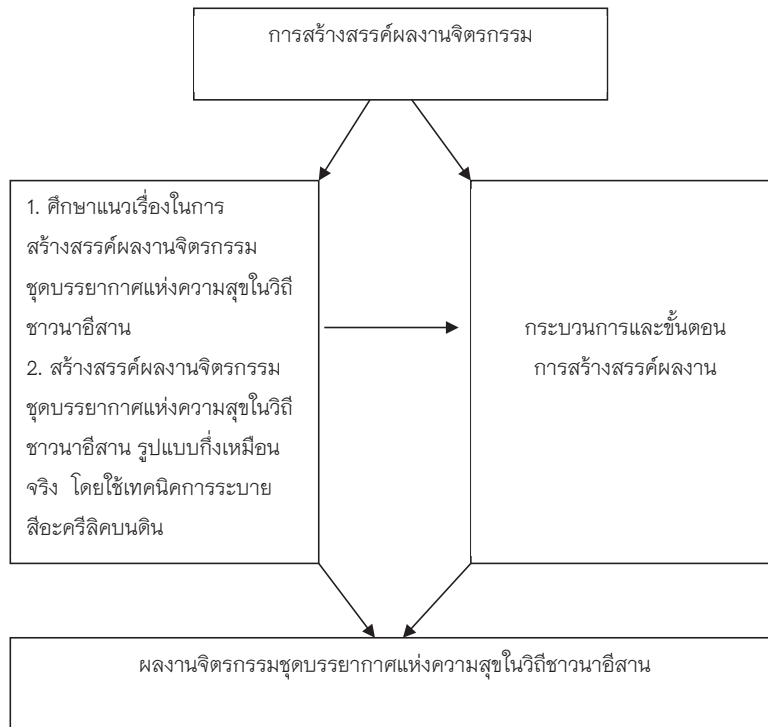
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมไทย ชุติบรรยากาตแห่งความสุขในวิถีชาวนาฮีสาน เพื่อเก็บข้อมูลดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่เป็นเกษตรกร ชาวนา ในจังหวัดมหาสารคาม
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยแบ่งเป็นกลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้
 - 1.2.1 กลุ่มผู้รู้ (Key Informant) ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลเชิงลึกและความสำคัญเกี่ยวกับองค์ความรู้ในการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม และผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะไทย จำนวน 3 คน
 - 1.2.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informant) ประกอบด้วย กลุ่มอาจารย์ผู้สอนศิลปะ ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้สร้างสรรคผลงานจิตรกรรมไทย ศิลปะไทย จำนวน 5 คน
 - 1.2.3 กลุ่มบุคคลทั่วไป (General Informants) ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนศิลปะ ประชาชนที่มีความสนใจผลงานศิลปะ ศิลปิน จำนวน 10 คน

2. กรอบแนวคิด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสำรวจ (Basic Survey) เป็นการสำรวจเพื่อหาข้อมูลจากสภาพแวดล้อม สถานที่จริง ที่ทำการวิจัย

3.2 แบบสัมภาษณ์ (Interviews) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interviews) ใช้สัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมไทยและแนวทางการพัฒนา

3.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง สัมภาษณ์แบบปลายเปิดไม่จำกัด คำตอบเพื่อจับประเด็นนำมารวบรวมสร้างสรรค์ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากศิลปิน ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์สอนศิลปะสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบถึงเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน และการพัฒนาผลงานต่อไป

3.3 แบบสังเกต (Observation) ใช้สำหรับสังเกตสภาพทั่วไป การดำเนิน ชีวิตประจำวันของชาวนา ศิลปิน และอาจารย์สอนศิลปะ เพื่อศึกษาในการฝึกปฏิบัติต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อม จากการสังเกต การสัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยการลงพื้นที่ เก็บรวบรวมข้อมูลภาพบรรยากาศท้องทุ่งนาในฤดูกาลเก็บเกี่ยว ที่แสดงถึงความสุข ความอบอุ่นในวิถีชีวิตของชาวนาอีสาน และศึกษารวบรวมข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานจากกลุ่มผู้รู้ ผู้ปฏิบัติ

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ นิตยสาร สารคดี เว็บไซต์ออนไลน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมและการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ รวมไปถึงเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดที่ได้จากสภาพแวดล้อมและข้อมูลทางเอกสาร ประกอบกับการสัมภาษณ์ การสังเกต มาเรียบเรียงผลการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ จัดเป็นหมวดหมู่ ตามขอบเขตของการสร้างสรรค์ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้เป็นเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไทยชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน

6. ขั้นตอนการสร้างสรรค์

เริ่มจากขั้นตอนการจัดทำภาพร่างต้นแบบ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในวิธีดำเนินการสร้างสรรค์ เพราะเป็นการนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาถ่ายทอดเป็นภาพร่างต้นแบบ โดยอาศัยความรู้ทางองค์ประกอบศิลป์ รูปทรงและเนื้อหา มาวิเคราะห์ แล้วถ่ายทอดเป็นภาพร่างต้นแบบ เพื่อที่จะนำไปขยายเป็นผลงานจริง ตามกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน เป็นฤดูกาลเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นช่วงฤดูหนึ่งในการทำนาของชาวนา ที่เข้าสู่ช่วงปลายฝนต้นหนาว ในแต่ละฤดูนั้นจะมีขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการทำงานแตกต่างกันออกไป อันประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 1 คือการไถนาเตรียมดิน เป็นขั้นตอนการเตรียมพื้นดิน การพรวนดินเตรียมแปลงนาให้พร้อมเข้าสู่ฤดูการทำงาน ขั้นตอนที่ 2 การหว่านเมล็ดข้าวหรือต้นกล้า เป็นขั้นตอนการกล้านต้นข้าวอ่อน จัดเตรียมไว้สำหรับใช้ในการปักดำ ขั้นตอนที่ 3 เมื่อต้นกล้าโตพอที่จะปักดำก็เข้าสู่ขั้นตอนการถอนต้นกล้า พร้อมกับการไถนาอีกครั้ง เตรียมดินสำหรับการปักดำ ขั้นตอนที่ 4 การปักดำ เป็นขั้นตอนที่นำต้นกล้ามาปักดำให้กระจายเต็มท้องทุ่งนา ในปัจจุบันบางแห่งอาจจะให้วิธีหว่านต้นกล้าในทุ่งนาเลย ไม่นิยมปักดำแบบเดิมเพราะใช้เวลาในการทำงานเกินไป ขั้นตอนที่ 5 การเก็บเกี่ยว ในปัจจุบันมีเครื่องจักรอำนวยความสะดวกในการเก็บเกี่ยว แต่ในบางพื้นที่ยังใช้วิธีการเก็บเกี่ยวด้วยมือ การลงแขกเกี่ยวข้าวแบบดั้งเดิม ขั้นตอนที่ 6 การเก็บ การตีและการสีข้าว เป็นขั้นตอนการเก็บผลผลิตเมล็ดข้าวโดยการตีหรือการสีข้าวจากเครื่องจักร และขั้นตอนที่ 7 การเก็บขึ้นยุ้งฉางสำหรับไว้บริโภคในครัวเรือน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้น ลักษณะการทำงานของชาวนาในภาคอีสาน จะใส่ใจในทุกขั้นตอน เพราะส่วนใหญ่การทำงานยังเป็นอาชีพหลัก ดังนั้นการเพาะปลูกข้าวไปจนถึงการเก็บเกี่ยวข้าว ชาวนาต้องคอยดูแล ใส่ใจเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้ผลผลิตงดงามตามที่ต้องการ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนผู้วิจัยได้สัมผัสอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะฤดูการเก็บเกี่ยว ทำให้ผู้วิจัยประทับใจในบรรยากาศช่วงเวลานี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวมีสีสันและบรรยากาศแสดงถึงความสมบูรณ์ของทุ่งสีทองที่มีรวงข้าวเหลืองอร่ามเต็มท้องทุ่งนาค้นสวยงาม ความอบอุ่น ความสุขในวิถีของชาวนาอีสาน ที่ผู้วิจัยได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กจากการเกิดมาเป็นลูกชาวนาทำให้เราได้สัมผัสและรับรู้ถึงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่แสนยากลำบากกว่าจะได้ข้าวแต่ละเม็ดต้องแลกกับหยาดเหงื่อมากมายของชาวนา แต่ในความลำบากนั้นแฝงไปด้วยความสุข ความอึด ความเกื้อกูล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งสีสัน บรรยากาศ ความอบอุ่น ความสุข ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจ อยากถ่ายทอดความงามผ่านการสร้างสรรค์จิตรกรรมไทย ในชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสานต่อสาธารณชน เพื่อเป็นการบันทึกเรื่องราวความงามของฤดูกาลเก็บเกี่ยวในวิถีชาวนาอีสาน

2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน ในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดิน

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน ในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดิน มีขั้นตอนการสร้างสรรค์ อันประกอบด้วย การร่างภาพต้นแบบ การเตรียมดินบนเฟรมผ้าใบ การร่างภาพบนเฟรม การลงสี และการเก็บรายละเอียด จนได้ผลงานเสร็จสมบูรณ์ จำนวน 4 ชิ้น ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์และพัฒนาตามลำดับ ดังนี้

ภาพที่ 1 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 1 ชื่อผลงาน : วิถีชีวิตการทำงานชาวนาอีสาน, ขนาด : 100 x 140 เซนติเมตร, เทคนิค : สีอะครีลิคบนดิน

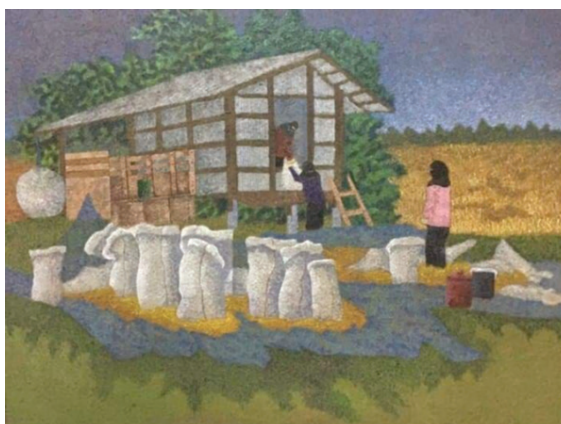
ภาพที่ 2 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 2 ชื่อผลงาน : วิถีชีวิตการทำงานชาวนาอีสาน, ขนาด : 100 x 140 เซนติเมตร, เทคนิค : สีอะครีลิคบนดิน

ภาพที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 3 ชื่อผลงาน : วิถีชีวิตการทำนาของอีสาน, ขนาด : 100 x 140 เซนติเมตร,
เทคนิค : สีอะครีลิคบนดิน

ภาพที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์ระยะที่ 4 ชื่อผลงาน : วิถีชีวิตการทำนาของอีสาน, ขนาด : 100 x 140 เซนติเมตร,
เทคนิค : สีอะครีลิคบนดิน

ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้เห็นความงดงามของบรรยากาศในการทำนาของชาวอีสาน ที่มีความเป็นอยู่เรียบง่าย มีทั้งความสงบสุขและความอบอุ่น รายละเอียดไปด้วยสภาพแวดล้อมที่ดี มีแสงแดดยามเช้าตกกระทบลงบนพื้นดินและรวงข้าวในช่วงเวลาฤดูการเก็บเกี่ยวนี้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความงามของธรรมชาติและวิถีชีวิตของชาวนาอีสาน โดยนำเอาบรรยากาศในธรรมชาติมาผสมผสาน เพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศของวิถีชีวิตชาวนาอีสานในฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งได้นำเสนอเป็นภาพบรรยากาศการเก็บเกี่ยวข้าว การเก็บรวบรวมมัดข้าวจากทุ่งนา การสีข้าวจากเครื่องจักร และการเก็บเมล็ดข้าวขึ้นยุ้งฉาง ทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ เป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงความงดงามของวิถีชีวิตที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของชาวนาอีสานได้เป็นอย่างดี

ด้านรูปแบบ

ผู้วิจัยนำเสนอผลงานจิตรกรรมในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง โดยการจัดวางตามหลักขององค์ประกอบศิลป์ มีการจัดกลุ่มรูปทรงประธานให้เกิดจุดเด่น ตามเนื้อหาในแต่ละภาพ ที่มีความโดดเด่นของกิจกรรมการทำ

นาในภาพนั้น ๆ แตกต่างกันไป อันประกอบด้วย ภาพบรรยากาศการเก็บเกี่ยวข้าว การเก็บรวบรวมมัดข้าวจากทุ่งนา การสีข้าวจากเครื่องจักร และการเก็บเมล็ดข้าวขึ้นยุ้งฉาง โดยแสดงให้เห็นรูปร่าง รูปทรง และสีส้มผสมผสานกันอย่างกลมกลืน ผู้วิจัยได้จัดวางรูปทรงของคนและสิ่งของให้เป็นจุดเด่นในภาพนั้น ๆ โดยใช้รูปทรงและสีส้มสร้างความโดดเด่นให้ดูสะดุดตา ใช้สีโทนเย็นมาเป็นสีสร้างบรรยากาศโดยรวมในผลงาน คือ สีม่วง สีน้ำเงิน สีฟ้า สีเขียวอมม่วง เพื่อถ่ายทอดช่วงบรรยากาศในยามเช้ามีดในฤดูเก็บเกี่ยว ให้รู้สึกถึงบรรยากาศความอบอุ่นและความสุขของชาวนาอีสาน ตามที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการจะสื่อสะท้อนให้เห็นความงดงามในฤดูกาลเก็บเกี่ยวนี้

ด้านเทคนิค

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดินเหนียว โดยเป็นการนำเอาดินเหนียวไปตากแดดให้แห้ง แล้วนำไปบดและร่อนให้ละเอียด แล้วนำมาผสมกับกาวและน้ำคนให้เข้ากัน หลังจากนั้นนำเอาถุงพลาสติกหุ้มดินที่ผสมแล้วนำมาปั๊มลงบนเฟรมผ้าใบและรอให้ดินที่ปั๊มขึ้นแรกแห้ง พอแห้งแล้วก็ปั๊มไปเรื่อย ๆ ประมาณ 9 – 10 ชั้น หลังจากนั้นนำไปตากแดดให้แห้ง แล้วนำมาร่างภาพต้นแบบลงบนเฟรมผ้าใบ โดยการใช้ฟูกั้นร่างภาพและจุดสีบรรยากาศ โดยรวม จากนั้นจึงลงสีของรูปทรงต่าง ๆ ทีละชั้น รอจนสีแห้งแล้วใช้ฟูกั้นจุดสีที่อ่อนทึบลงไปเรื่อย ๆ จนภาพเปลี่ยนสีและเปลี่ยนค่าน้ำหนักสว่างขึ้นเรื่อย ๆ โดยใช้ฟูกั้นเบอร์ 1, 3, 6, 9 และ 12 ทำการระบายสีที่เข้มกว่าจะใช้สีที่อ่อนกว่าจุดทับกันไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้น้ำหนักสีที่เราพอใจ เพื่อให้ผลงานออกมาสมบรูณ์แบบที่สุด

อภิปรายผล

1. การศึกษาแนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน ผลการศึกษาแนวเรื่องบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลเพื่อนำมาเป็นเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน จากการศึกษาหาข้อมูล การสร้างสรรค์ได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากข้อมูลทางสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับบรรยากาศแห่งความสุขในชาวนาอีสาน รวมถึงลักษณะของการทำนาที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับแนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม สอดคล้องกับเนื้อหาในผลงานของ บุญนำ สาสุต (2553) คือ การใช้ธรรมชาติยึดมั่นในการเขียนภาพให้ได้ถึงเหมือนจริง และมีสีสันที่สดใส รวมถึงการไถ่น้ำหนักที่สวยงาม ทำแล้วมีความสุข ทางใจ ผ่อนคลาย อันส่งผลให้เกิดความสุข และความรักในผลงานที่แสดงออกมาผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับ บรรยากาศแห่งความสุขในชาวนาอีสาน ผู้สร้างสรรค์ได้สลับตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้เกิดจากการลงสำรวจพื้นที่สภาพแวดล้อมจริง การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต รวมไปถึงข้อมูลทางเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ นิตยสาร สารคดี อินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ จนได้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบรรยากาศแห่งความสุขในชาวนาอีสาน เป็นความสุขที่มีต่อผู้วิจัย เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแรงบันดาลใจและสนับสนุนเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมตามวัตถุประสงค์จนสำเร็จ

2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน รูปแบบก็เหมือนจริง โดยใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดิน การนำเสนอผลงานการสร้างสรรค์จิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน ในรูปแบบก็เหมือนจริงนั้น ได้ใช้เทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดิน มีจำนวน 4 ชั้น ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาเรื่องราวการสร้างสรรค์ที่สะท้อนบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน ที่ได้จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว และการได้สัมผัสกับกระบวนการทำนาในขั้นตอนต่าง ๆ ในสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความงดงามของสีส้ม บรรยากาศในฤดูเก็บเกี่ยว ผู้วิจัยจึงได้หยิบเอาความงามเหล่านี้ มาถ่ายทอดเนื้อหาผ่านการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ด้วยเทคนิคการระบายสีอะครีลิคบนดิน การทับซ้อนของสี การไล่น้ำหนัก มิติ และการสร้างระยะ ในรูปแบบก็เหมือนจริง ผ่านกระบวนการวางแผน การสร้างสรรค์อย่างเป็นขั้นตอน ตามลำดับที่ได้วางไว้ ในขอบเขตเนื้อหาและเทคนิค ให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ได้

นำเสนอในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของวรวิทย์ แก้วศรีนวม (2556) ในเรื่องของเนื้อหาและบรรยากาศในวิถีชีวิตของชาวนาอีสาน ที่มีความเรียบง่าย ความพอเพียง และความสงบสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เอกสารประกอบการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสาน สามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ในรูปแบบกึ่งเหมือนจริง ซึ่งเป็นผลงานการสร้างสรรค์ที่เกิดจากประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยได้รับการพัฒนา วิเคราะห์อย่างต่อเนื่องจากคณาจารย์ ผลงานและเอกสารประกอบสร้างสรรค์ในชิ้นนี้ อาจสร้างแรงบันดาลใจหรือเป็นอิทธิพล ในการสร้างสรรค์ผลงานสำหรับผู้สนใจในเรื่องและเนื้อหาที่ใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นการศึกษาเป็นทิศทางในการหาข้อมูลได้ง่ายขึ้น

2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชุดบรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชาวนาอีสานมีข้อจำกัด ด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และรูปแบบการวิจัย เทคนิค ผู้ที่จะนำเสนอสารสนเทศนี้ไปใช้ควรระมัดระวังและศึกษาข้อมูลให้ละเอียดก่อนนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนดินเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดทักษะในการสร้างสรรค์มากกว่านี้

2. ควรศึกษาต่อยอดและพัฒนางานผลงานเพื่อเพิ่มมูลค่าราคาของผลงาน จำหน่ายให้แก่เกษตรกรผลงานทางศิลปะที่สนใจในผลงานจิตรกรรม หรือส่งผลงานเข้าแข่งขันการประกวดงานศิลปะ แข่งขันการประกวดผลงานศิลปกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างชื่อเสียงและเกียรติประวัติให้กับตัวเองและเป็นการนำผลงานสร้างสรรค์ของตัวเอง สู่สายตาประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- บุญนำ สาสุต. (2553). *บรรยากาศแห่งความสุขในวิถีชนบท*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). <http://www.thapra.lib.su.ac.th>
- พิมลณัฐ เวศย์วรุตม์. (2551, 7 กันยายน). *สีอะคริลิค*. http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/bangkok/pimolnut_v/art/sec02p08.html
- วรวิทย์ แก้วศรีนวม. (2556, 30 ธันวาคม). *ศิลปินชาวนา วรวิทย์ แก้วศรีนวม*. <https://mgronline.com/celebonline/detail/9560000159717>

